

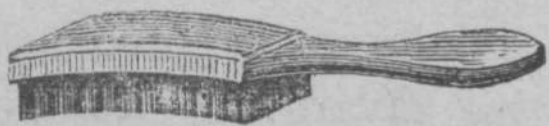
pred dvema letoma. Prav po malem računano, prišlo je l. 1886. na Kranjsko več nego en milijon goldinarjev za sadje: vsota, ki je večja, nego zemljiški davek cele Kranjske. Ali ni to dohodek, katerega se more veseliti kmetovalec in sicer tem več, ker je drugim njegovim pridelekom tako grozno padla cena? Ali nam je pa letošnja dobra sadna letina zagotovljena? Nikakor še ne: akoravno drevje prav lepo odcvita, in se veliko sadja prijemlje, vendar pretijo narediti gosenice in zlasti pa sedaj hrošči (kebri) mnogo škode. Ta mrčes nam more vzeti velik del dobre letine, in če nam jo vzame, prav se nam godi, ako smo toliko leni, da ne preganjamo gosenic in hroščev. V naših rokah je, zagotoviti si sadno letino, ako stori vsak svojo dolžnost in sili na podlogi postave tudi druge, da jo izpolne. Deželna postava iz leta 1870. vелеva občinam pokončevanje mrčesov, vi pametni sadjarji pa silite županstva, da zvršujejo to prekoristno postavo. Kmetovalci! Tožiti o slabih časih prav nič ne pomaga; naredite si s pridnostjo in z umnim kmetovanjem sami dobre čase, saj je to v vaši moči. Torej na delo, sadjarji! Z združenimi močmi se spravite na hrošče; ako jih uničite, ne bodete koristili samo sadjarstvu, ampak tudi gozdarstvu, zelenjadarstvu in poljedelstvu. Pomislite, da zaleže samo ena samica preko 30 ogrcev, kateri potem razjedajo korenine po vrtilih, travnikih in njivah. Naj občina da majhno nagrado za pobiranje hroščev, saj ji bode boljša letina tisočkrat povrnila neznatne stroške. Obljubite otrokom za vsak liter hroščev en krajcar, in z veseljem bodo šli na hudega kmetovega sovražnika.

Zlasti pa naj skušajo vplivati v tej zadevi po občinah gg. učitelji, ker oni morejo s poukom v šoli in zunaj šole mnogo storiti. Ni pa dovolj pokončavati samo hrošče, treba je vedno in vsako leto pokončavati pridno in dosledno tudi njih zalego t. j. ogrce. To pa najlaže storimo, ako varujemo naše zaveznike iz živalstva, ki neizmerno veliko koristijo s pokončevanjem te podzemeljske zalege. Najbolj koristen je pa krt. Zato ga pa ne preganjajte, marveč ga raje k sebi vabite!

Čistite sadno drevje!

Najpoglaviteje in neogibno potrebno je, da sadjar sadno drevje snaži t. j. da mu trebi z debel in z vej mah, lišaj in uže odmrlo lubad. Lišaj namreč ne jemlje drevesu samo prepotrebne soka, ampak v njem ter tudi v mahu in v uže odmrli lubadi napravljajo mrčesi tudi svoje zalege. Toliko potrebneje je toraj čistiti drevje teh pritepkov, ki je le grdijo. V to rabi različno orodje, posebno pa tako zvana drevesna strgulja. Toda tu je treba posebno paziti, ker

s strguljo se lahko rani lubad ali še mladi les, to pa lahko provzroči, da se drevo ali popolnoma posuši ali vsaj zboli. Kakor vse, napredovalo je tudi orodje za čiščenje dreves. Mesto prej omenjenih strgulj uporabljajo se sedaj vedno bolj ščeti iz jeklene

Podoba 31.

žice (Stahldraht-Obstbaum-Rinden-Bürsten), s kojimi se drevje čisti ne samo čedneje in hitreje, temveč tudi veliko varneje. Take ščeti, kakeršna kaže pod. 31., dobiti je uže v vsaki železni prodajalnici.

Téja.

(Glej podobo 32.)

Izmed žlahtnih rož, katere vzgajamo na vrtu, zavzema prvo mesto téja (Theerose, latinski rosa indica odoratissima ali rosa thea). Cvetje njeno je različne barve, vendar največkrat rumeno, izpuhteva pa vonjavo, da si finejši niti misliti ne moremo. Po krajinah z milim podnebjem cveto teje neprenehoma, malo da ne vse leto, po drugod pa pomori šele hud jesenski mraz cvetno popje, katerega je še tedaj veliko. Iz tega vzroka je konec jeseni mnogokrat les še nedozorel, in zato pozebe mnogo téj po zimi, če tudi jih dobro zavarujemo. Izvrstna je téja za vzgojo v lonci, ker v njem cvete, ako je umno ravnana, vse leto. Téj poznamo več stotin vrst, kakerih ne kaže navajati, vendar hočem omeniti dveh vrst, ki ji vrtnarji vsega sveta najbolj čislajo.

Prvo je Maréchal Niel (beri: marešal Niel). Ta

Podoba 32.

téja ni le prva med svojimi vrstnicami, ampak tudi med vsemi rožami. Odlikuje se po svojem cvetju, ki je zelo veliko, lepe oblike, temne zlatorumene barve in najfinejše vonjave. Ob dobrem oskrbovanju cvete kaj bogato in je izvrstna za

vsako vrtnarsko porabo, bodi si za šopke ali vence itd.

Prekrasna téja je tudi Gloire de Dijon (beri: gloar de Dižon), ki je rdečkastorumene, znotraj v cvetu pa bakrenordeče barve. Ta téja ima proti prvi to veliko prednost, da je dokaj manj občutljiva.*)

*) Roža la France (beri: la Frans), ki je tudi med najlepšimi, pa ni čista téja, ampak je nastala s križanjem téje in remontantne rože, je torej hibrida.